

70 PERC MEGKERÜLT!

Az Óbudai Hajógyárban már felére csökkent az elveszett idő, de még van mit megkeresni

„Az elmúlt év folyamán gyári szinten átlagosan 20-25 százalékos volt a veszteségidő” — szól a hivatalos kimutatás. Mit jelent ez? Azt, hogy a napi nyolc órai munkaidőből csak 6 óra telt el hasznos munkával; minden órából majdnem 15 perc pergett le haszontalanul; ennyi volt a „veszteségidő”.

Koppányi Sebestyén, az Óbudai Hajógyár normairóda-jának vezetőjével beszélgettünk a munkafegyelemről, a termelékenységről. Így került szóba a gyárnak ezek a tavalyi számadatai.

— Az idei felmérések azt mutatták, hogy jelentősen javult nálunk a helyzet — mondja. — 1961 elején normarendezésre hajtottunk végére az üzemben, s elsősorban ennek köszönhető, hogy olyan műhely is akad, ahol a tavalyi 25 százalékos veszteségidő mára 11 százalékra csökkent. Vagyis az „elvesztett” két órából mintegy 70 perc — „megkerült”.

Az eredmény forrása

— Mi okozta az örvendős javulást?

— Egyetlen mondatmal megfogalmazva: a vezetők jobban a „munkához álltak”. Vagyis a javulást a jobban előkészített, anyagellátási zökkenőktől mentes munka lehetőségének biztosítása, a gondosabb munkaszervezés eredményezte.

— A termelékenység növekedésének, a veszteségidő csökkenésének illusztrálására néhány részletet számadatokkal: az új gépműhelyben az 1960 októberében végzett munkánap fényképezés 21,75 százalékos veszteségidőt mutatott ki, az 1961 augusztusi felmérés pedig már csak 10,97 százalékot. S a régi gépműhelyben is 13,18 százalékra csökkent idén augusztusra a tavalyi 16,11 százalékos veszteségidő.

Várakozás... várakozás... várakozás...

— S mi okozza a még mindig jelentékeny veszteségidőt?

Ha a jelentéseket nézzük, állandóan visszatérnek a következő szavak: „várakozás munkára”, „várakozás anyagra”, „várakozás rajzra”, „várakozás szerszámmra”, „várakozás darura”, „várakozás készületekre” — és így tovább, hasonló „változatos” egyhangúsággal. Várakozás, várakozás, várakozás... Mit jelent ez általánosabb érvennyel megfogalmazásban? Koppányi Sebestyén szerint a veszteségidő túlnyomó részét még mindig szervezési és műszaki hiányosságok okozzák. Hogy ezeken segíteni kell, az mindenki előtt nyilvánvaló, aki szereti munkáját, igazán dolgozni akar, s egy kicsit is szíven viseli a gyár, az üzem sorsát. S hogy lehet is segíteni, azt a tavalyiaknál lényegesen jobb ideai eredmények mutatják.

— A megkezdett úton kell tovább haladnunk — szegezi le Koppányi Sebestyén. — Bár a javulás láttán elégedettnek kellene lennünk — erről még szó sem lehet. Idén, az első felévben gyárunknak végre sikerült teljesítenie tervét, s ezt igen nagy részben a „megkerült” 70 percnél köszönhetjük. Ahhoz azonban, hogy tovább léphessünk, újabb értékes perceket kell „megkeresnünk”.

— Hogyan?

— Program szerint, és az ennek megfelelő munkaelőkészítéssel és munkavégzéssel kell dolgoznunk. Lépésről lépésre mind jobban biztosítanunk kell a folyamatos munkát és a folyamatos, zökkenőmentes anyagellátást. Így érhetjük el, hogy az „elvesztett percek” száma még tovább csökkenjen s a lehető legmagasabb legyen a termelékenység.

További percek nyomában

— S egy másik tényező: az ideai eredmények azt mutatják, hogy az általános javulá-

son belül — nem utolsósorban szintén a normarendezés eredményeként — jelentősen megszűnt nálunk a munkafegyelem is. Az augusztusi felmérések szerint az új gépműhelyben már csak 2,4 százalékos, a régi gépműhelyben pedig mintegy 2 százalékos a munkafegyelem megsértéséből származó veszteségidő. Vagyis most már csak 7-10 perc telik el naponta beszélgetéssel,

csellengéssel, uzsonnázással a munkaidő alatt. A tavalyi eredményekhez képest ez is igen örvendős javulás; bár természetesen még sok hasznos percet — üzemi szinten súlyos forintokat — kell elhódítanunk a csellengéstől is.

Az Óbudai Hajógyár tapasztalata kétségtelenül sok más üzemben is hasznosítható lenne.

— n —

Az igazgató új titkárnője

— Ez persze elég vonalas neki!... (Erdel rajza)

Az enyhe idő tovább tart

Az európai időjárás helyzetét lassan átalakul. Ma hajnalban országsszerte 9-14 fokig hűlt le a levegő. Budapesten vasárnap 12 órakor a hőmérséklet 21 fok volt. Várható időjárás hétfőn estig: felhős idő, többfelé, elsősorban a Dunántúlon, eső, néhány helyen zivatar. Mérsékelt szél. Várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 11-15, legmagasabb nappali hőmérséklet 21-25 fok között.

Az azzal kell kezdenem, hogy ennek az írásmunkának társszerzője egész szerkesztőségünk, de mindenekelőtt és országlátnak érdemes külső munkatársunk, K. A.

Ó volt az, aki a minap egy rövid információ anyagot tett le az asztalra, amely szerint két gyerek — mindkettő a Kőlcsey gimnázium II. osztályos tanulója, — eltévedt az Óbudai Mátyás-barlangban, csak hosszas kutatás után találtak rájuk.

— Öregem, — támadtak rá többen, — hányszor akarod leadni ezt az anyagot? Hiszen nemrég közzétettük!

Volt aztán nevetés egyfelől és bizonygatás másfelől, míg általánosan elismertt rangjára emelkedett, hogy nem az anyag leadása ismétlődött, hanem — az eset. Csak ezen a nyáron harmadszor tévedtek el gyermekek a barlangban. Erre egyébként minden módjuk megvan, ugyanis a barlang gyatra vaslemezajtaja tárványtva.

Miután pedig ez a tény világossá vált; és az is, hogy a második esetben csak másfél nap múltán találtak rá az eltévedtekre, hogy tehát komoly életveszély forrása ez a tárt kapu; sőt az is, hogy lapunk erre a veszélyre a második eset után már felhívta a vélt illetékesek figyelmét, — mindezek alapján olyan határozat született, hogy K. A. járjon utána a dolognak.

Így kezdődött el odyszeusi hányattatása.

Először oda fordult, ahová a gyermekükért aggódó szülők szoktak: a III. kerületi rendőrkapitányságra. (1.) Íme, vezetőjének nyilatkozata:

„Mi mást nem tehetünk, mint azt, hogy felhívjuk a kerületi tanács figyelmét a túrhelytelen helyzetre. Állapítsa meg, ki-nek a kezelésében van a barlang és a kötelező lezárásról haladéktalanul gondoskodni.”

(Sietek megjegyezni: magam is Óbudai származású lévén, sok jó volt már alkalmam hallani az alezredest elvtársról. Az általam nem ismert tisztviselőkre nézve is hangsúlyozom: személyüket illetően semmi éles sincs az elmondandóknak, csak az úgy maga kívánczik ilyen fanyarul a lapba.)

A kerületi tanács építési osztálya következik (2.):

„A barlangot nem mi kezeljük. Nincs tehát költségvetésünkben rá vonatkozó fenntartási vagy beruházási összeg.”

Ez világos elutasítás, — de hát mégis: ki kezeli a barlangot? Kérdezzük meg a Fővárosi Tanács igazgatási (3.) és

Sütés: 12,5 centiméteres hullámhosszon

Lángnyelvek helyett mikrohullámok — Hideg a sütő, mégis sül a hús — Konyhai munkára fogják a nagyfrekvenciát, de egyelőre csak a laboratóriumban működik

Jön a nagyfrekvenciás „tűzhely”? Azért idézőjelben, mert ez az első sütő-főző alkalmazás, melyben nem ég tűz, nem hevíti gáz vagy villany áram. „Lángja” hideg, mégis pillanatok alatt elkészíti az ételt. A tűzt rádiólampák helyettesítik, a lángnyelvek szerepét pedig mikrohullámok töltik be.

Az Élelmész- és Táplálkozástudományi Intézet laboratóriumban megkezdte az első kísérleteket, ahol most dolgozzák ki a különböző ételek konyhatechnológiáját és vizsgálják, hogyan hat a sütési, főzési idő az élelmiszerekre, azok tápanyagaira, vitaminjaira.

Külföldön már több helyen alkalmazzák a nagyfrekvenciás sütőberendezéseket — mondják az Intézetben — s a tervek szerint jövőre a magyar ipar is készíti néhány kísérleti példányt.

Kibontjuk a készülék hátulját, s a rádiólampák, huzalok tömkelege, ellenállások sora pontosan olyan képet nyújt, mintha egy nagy zene-szerkezetet néznénk. Itt alakul át a hálózati áram nagyfrekvenciás hullámmá, ezt sugározzák a hús- vagy tészta-félékre, s a hullámok az ételben hőenergiává alakulnak,

belülről hatnak, s egy-két perc alatt omlós puhává sülnek a kemény marhahúst is.

A készülék 12,5 centiméteres hullámhosszon működik, a mikrohullámú tartományban. Világszerte ezt a hullámsávot jelölték ki a nagyfrekvenciás sütők részére, mert itt nem működnek rádióállomások, nem zavarják tehát a rádióadását, vételét. S ha valaki benyúl a sütőbe, alaposan meglepődik, mi mindenre képes a konyhai munkára fogott mikrohullám. Sül a hús, s közben hideg a sütő. A nagyfrekvenciát sugárzó készülék és az étel között nem melegszik fel a levegő, s csak a hús vagy a tészta belsejében válik hővé. Ennek következtében nem pazarlódnak el az energiák, s olyan koncentráltan hat, hogy egy liter vizet például egy perc alatt képes száz fokra felmelegíteni.

Legnagyobb előnye azonban nem a gazdaságosságban rejlik, hanem abban, hogy az infrásütőnél is sokkal gyorsabb, nem is beszélve arról, hogy az infra csak körülbelül egy centiméter vastagságú húst képes átsütni, a nagyfrekvenciás pedig a nyolce centiméter vastag húst is 2-3 perc alatt tökéletesen megpuhítja. A sütés akkor a leg-

korat kitelepítették volna a város szélére. Így nem is látszott érdemesnek a Déli fejlesztése sem.

Ez az irányzat azonban megbukott,

s ma már az a törekvés, hogy a pályaudvarok lehetőleg a városok centrumában helyezkedjenek el, s ne egy mammut állomásra, hanem inkább több, kisebb, korszerű pályau-

dvara legyen a nagyvárosnak.

A modern igények szerint nálunk is korszerűsítik pályaudvarainkat, a későbbiekben villamosítják is, hogy megfűstölés és környékükön a füstölt és a zajt;

a rekonstrukció során ingajáratokkal oldják meg a pályaudvarok ki-, illetve beáramló forgalmát.

Így megszűnik a tolatás is. Szakembereink megállapították, hogy pályaudvaraink a városi forgalom szempontjából igen jó helyeken fekszenek, s korszerűsítésükkel végrehajtható a közlekedéspolitikai célkitűzés: a közönség gyors és kényelmes utazása. A MÁV vezérigazgatóságán tájékoztatást kaptunk:

a két budai pályaudvar átépítésére nagyszabású rekonstrukciós tervet dolgoztak ki.

Az Erzsébet-híd megnyitása, valamint az Alkotás utca ki-szélesítése egyébként is szükségessé teszi a pályaudvarnak és környékének jelentős korszerűsítését. A távlati tervek megvalósítását a pályaudvarok helyzetén egy úgynevezett kisterv megvalósításával javítanák.

Ez a „kisterv” elsősorban a baleseti veszélyt szünteteti meg a pályaudvarokon.

Nyári balatoni csúcsforgalom idején ugyanis a sínpárokra kell keresztül járni a különböző vonatokhoz igyekvő utasoknak, s gyakran két-három vonatot átjutnak el a kívánt vágányhoz. A Délinél most megszüntetik a pályaudvar végén levő fordítókorongot, átépítik az ide befutó sínpárokat, s olyan főperont alakítanak ki, amelyen például a Nyugati pályaudvaron van, ahol minden vágány közötti peronsávra külön is be lehet jutni.

A pályaudvar csúcsánál levő Jakobinusok terének forgalmi rendszere jelenleg nem teszi lehetővé, hogy a vágányok közötti hosszperonhoz közvetlenül a térről juthassanak be az utasok. Erre a megoldásra csak később, a nagyobb méretű átalakítások után kerülhet sor. A peront azonban úgy alakítják ki, hogy a jeggyel rendelkező utasnak nem kell a följáró uton az állomásépületig gyalogolnia, mert mindjárt a följáró elején egy oldallepcsős bejáratot építenek.

A Kelenföldi pályaudvaron hasonló nehézségek adódnak, hiszen van úgy, hogy a reggeli csúcsforgalomban 5-6000 utas is beérkezik az állomásra. A Kelenföldi pályaudvar rendezésének is elkészült a távlati terve. Első lépésként itt is az utasok balesetmentes, és kényelmes közlekedését oldják meg. Jövő évben megkezdik egy nagy aluljáró tervezését, majd építését s így

a vágányokon való keresztüljárás nélkül érhetik el a vonatokat az utasok,

illetve juthatnak ki a pályaudvarról a beérkezők

N. L.

AZ ESŐCSINÁLÓ

KATHARINE HEPBURN

és BURT LANCASTAR

színes amerikai filmje

Széles változatban is

10 éven alul nem ajánlott

Bemutató

október 5-én

GOMBÓ PÁL,

Az ajtó

és a FRUKMKSz

építési (4.) osztályát. Nem tudják. De talán a Kiemelt Területek Felügyelősége (5.)? Nem rá tartozik, hanem ezt közli:

„A Budapesti Állami Erdőgazdaság az erdőterületek tulajdonosa.”

Itt (6.) azután a Budai Erdészethez (7.) utasítanak. Az erdészeti műszaki vezetője a következő felvilágosítást adja:

„Nem profilunk a barlang, mi tehát pénzügyileg nem vagyunk felelősek. A Magyar Természettudományi Társaság tagjai látogatják rendszeresen. Egyik egyesületünk beadványban kérte is nemrég, hogy

A szóbanforgó ajtó.

öltöztet létesíthessen egy, a barlang melletti ciszternában. Mi ehhez készségesen hozzájárultunk.”

A tűz-víz játékban azt mondják: „meleg!”. Aki már hozzájárulhatott, arra tartozik is. No de nézzük meg, „forró”-e a természetbarátok (8.) barlangbiztonsága? Vezetője így világosít fel:

„Társadalmi egyesület vagyunk. Amint hogy a túrákon bejárt erdők gondozása sem a mi feladatunk, úgy a barlangok karbantartásáról sem gondoskodhatunk. Tagjaink önzetlenül vállalják a mentést, ha erre szükség van, — a kiadásokat maguk fedezik ilyenkor, elvesztett munkáikat sem téríti meg senki, nem is szólva végig küszört-mászott, fáradságos éjszakákról. A mai vasmegajtót is mi csináltattuk, de azért bárki leverheti és a kalandvágyó fiatalok le is verik. Légio-

ajtó, masszív, tömör kellene ide, — arra pedig nincs pénzünk.”

Ezután még két, a mentésben gyakran résztvevő szervről esik szó. A tűzoltóságról (9.), amelynek bizony egy-egy kiszállása csaknem annyiba kerülhet, mint maga az ajtó, (őket sem kérdezzük, mert világos, hogy a kiszállásra van keretük, de ajtó csinálásra nincs), továbbá... a rendőrségről.

Ezzel a kör bezárult.

Az ajtó nem.

...Mindez pedig csak azért kíváncsított papírra, mert keressük a felelőst és követeljük az intézkedést? Azért is. Mert gyerekek vesztek el, s ha eddig tragédia nem is történt, legközelebb történhet, jöveteletlen.

De nem csak ezért. Hanem azért is, mert az a meggyőződés, hogy országunkban sok az ilyen „ajtó”. Sok az olyan teendő, amelynek a számos lehetséges között nem akad egyetlen igazi gazdája sem; sok az olyan hiba, amelynek a sok lehetséges között nem akad egyetlen igazi felelőse sem. Hallottam arról, hogy egyik színházunk újonnan átalakított nézőterére olyan zsúfolva helyezték be a székeket, hogy egyszerűen nem lehetett leülni rájuk, — s végül is kénytelenek voltak mindent átrendezni, kétszáz elkészült széket kitenni. A felelősséggel e felelőtlenségért azután elég sokáig labdázta. Erről csak hallottam, — de az egyik nagy építkezésünket hátráltató akadályok közül hat hete nyomoz egyik munkatársunk és még mindig csak az ellentmondások alagútjában tévedez. Avagy tessék elolvasni ennek a számunknak „Generáltervező kerestetik” című riportját.

Volna egy félig-tréfás javaslatom. Hozzák létre a Felelősöket Rövid Úton Kijelölő, illetve Megállapító Központi Szervet. (FRUKMKSz) Ez talán segítené.

Ha valaki bővebben kérdezné efelől a szerv felől, előre is megmondom, a dolognak csak a tréfás felét vállalom. De ha netán akadna egy komoly tisztviselő, aki felvilágosítaná a közönséget, hogy milyen szerves intézkedések igyekeznek kiküszöbölni a felelősség egymásra-hárítását; hogy milyen hátrányok sújtják azokat, akik kárt, idő- és energiapazarlást okoznak azáltal, hogy ki akarnak bújni felelősségük alól; (például felmerül az a kérdés, hogy az ilyenkor szükséges eljárások és vizsgálatok költségeit viselik-e azok okozói?) nos, ha akadna ilyen tisztviselő, felvilágosítsa lapunk a legnagyobb örömmel közölné.